Sprawdzian: Narodziny III Rzeczypospolitej (Polska po 1989 r.)

Grupa A

Historia: przemiany ustrojowe i gospodarcze po 1989 roku, Polska w NATO i w Unii Europejskiej

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 26

10 zadań, 26 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Plan Balcerowicza (1990) dotyczył:

(A) transformacji gospodarki na wolnorynkową
(B) reformy systemu edukacji i szkolnictwa
(C) reorganizacji i modernizacji armii
(D) decentralizacji administracji publicznej

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Reformy Buzka:

[A] Kasy chorych
[B] Gimnazja
[C] Kolektywizacja
[D] OFE
[E] 16 województw

Zaznacz wszystkie poprawne odpowiedzi.

Zadanie 3. (0–4 pkt)

III RP:

1. Konst. 1997=pierwsza polska.	**P**	**F**
2. Wolne wybory 1991.	**P**	**F**
3. Akces do NATO 2004.	**P**	**F**
4. UE 2004.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 4. (0–4 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń o Polsce po 1989:

1. Polska jest członkiem NATO od 1999 r.	**P**	**F**
2. Denominacja złotego (1995): 10 000 starych = 1 nowy.	**P**	**F**
3. Układ Warszawski rozwiązał się w 1995 r.	**P**	**F**
4. Transformacja przebiegła pokojowo.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 5. (0–2 pkt)

(1) Polska jest członkiem Unii Europejskiej od (1) _____ r. (2) W referendum akcesyjnym w 2003 r. za przystąpieniem do UE głosowało ok. (2) _____ % uczestników.

(1) do wyboru: 2004 / 2005 / 2007 / 2003
(2) do wyboru: 77,45 / 85,30 / 67,12 / 58,85

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Wymień główne elementy planu Balcerowicza i oceń jego skutki dla polskiej gospodarki.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Przedstaw sukcesy i koszty transformacji ustrojowej III RP oraz sformułuj jej ocenę.

Zadanie 8. (0–3 pkt)

Oceń polską politykę zagraniczną po 1989 r. — NATO, UE, relacje z sąsiadami.

Zadanie 9. (0–3 pkt)

Wyjaśnij, na czym polegał tzw. plan Balcerowicza i jakie były jego główne skutki dla polskiej gospodarki na początku lat 90. XX wieku.

Zadanie 10. (0–3 pkt)

Omów gospodarcze i społeczne skutki członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz oceń ich bilans.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/iii-rzeczpospolita

Sprawdzian: Narodziny III Rzeczypospolitej (Polska po 1989 r.)

Grupa B

Historia: przemiany ustrojowe i gospodarcze po 1989 roku, Polska w NATO i w Unii Europejskiej

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 26

10 zadań, 26 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

Zadanie 1. (0–1 pkt)

Konstytucja 1997 — Polska jako:

(A) monarchia konstytucyjna
(B) republika prezydencka
(C) demokratyczne państwo prawne
(D) państwo wyznaniowe

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Okrągły Stół (luty-kwiecień 1989) był przede wszystkim:

(A) konferencją Solidarności ogłaszającą strajk generalny przeciw rządowi i wezwanie do bojkotu wyborów czerwcowych
(B) szczytem przywódców bloku wschodniego poświęconym reformom ustrojowym w państwach Układu Warszawskiego
(C) negocjacjami między rządem PRL a opozycją (Solidarnością), które ustanowiły zasady częściowo wolnych wyborów
(D) procesem sądowym liderów Solidarności po stanie wojennym, zakończonym amnestią dla internowanych

Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.

Zadanie 3. (0–4 pkt)

Oceń prawdziwość stwierdzeń o III RP:

1. Wałęsa został prezydentem w 1995 r.	**P**	**F**
2. Polska wstąpiła do UE w 1999 r.	**P**	**F**
3. Konstytucja III RP z 1997 r. zatwierdzona została w referendum.	**P**	**F**
4. Mazowiecki został pierwszym niekomunistycznym premierem w bloku wschodnim.	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 4. (0–4 pkt)

Integracja:

1. UE 1 V 2004.	**P**	**F**
2. Strefa euro 2007.	**P**	**F**
3. NATO 12 III 1999.	**P**	**F**
4. Polska należy do Grupy Wyszehradzkiej (V4).	**P**	**F**

Przy każdym zdaniu zakreśl P (prawda) albo F (fałsz).

Zadanie 5. (0–2 pkt)

(1) Terapia szokowa = (1) _____ . (2) Smoleńsk (2) _____ r.

(1) do wyboru: Balcerowicza / Morawieckiego / Wilczka / Hausnera
(2) do wyboru: 2010 / 2012 / 2008 / 2011

Zadanie 6. (0–2 pkt)

Opisz przebieg denominacji złotego w 1995 r. i wyjaśnij jej znaczenie dla gospodarki.

Zadanie 7. (0–3 pkt)

Wyjaśnij, jakie czynniki umożliwiły wstąpienie Polski do NATO (1999) i Unii Europejskiej (2004) po transformacji 1989 r.

Zadanie 8. (0–3 pkt)

Oceń transformację ustrojową i gospodarczą III RP — sukcesy i koszty.

Zadanie 9. (0–3 pkt)

Przedstaw główne kierunki polityki zagranicznej III RP: członkostwo w NATO, integrację z Unią Europejską i relacje z sąsiadami.

Zadanie 10. (0–3 pkt)

Wyjaśnij, na czym polegała reforma administracyjna Polski z 1999 roku.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/historia/iii-rzeczpospolita

Sprawdzian: Narodziny III Rzeczypospolitej (Polska po 1989 r.)

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **A, B, D, E**

3. (4 pkt) **1. F; 2. P; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1. P; 2. P; 3. F; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (2 pkt) **(1) 2004; (2) 77,45** — po 1 pkt za lukę

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Liberalizacja cen, prywatyzacja, wymienialność złotego. Opanowanie inflacji, ale bezrobocie 16%.
Punktacja: Elementy(1)+ocena(1).

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Demokracja, NATO, UE, PKB. Bezrobocie 20%, emigracja. Konieczna i udana.
Punktacja: Sukcesy(1)+koszty(1)+ocena(1).

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: NATO (1999): gwarancje bezpieczeństwa, art. 5, misje sojusznicze. UE (2004): fundusze, jednolity rynek, modernizacja. Sąsiedzi: pojednanie z Niemcami, trudne relacje z Rosją, partnerstwo z Ukrainą, Grupa Wyszehradzka.
Punktacja: NATO (1 pkt) + UE (1 pkt) + sąsiedzi (1 pkt). Razem 3 pkt.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Plan Balcerowicza, wdrożony od stycznia 1990 roku, był programem radykalnej transformacji ustrojowej polskiej gospodarki z centralnie planowanej na rynkową, określanym mianem „terapii szokowej". Obejmował m.in. uwolnienie cen, wprowadzenie wewnętrznej wymienialności złotego, zaostrzenie polityki pieniężnej i kredytowej oraz rozpoczęcie prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Bezpośrednim skutkiem był gwałtowny spadek produkcji przemysłowej i wzrost bezrobocia w pierwszych latach transformacji, jednak plan pozwolił opanować hiperinflację odziedziczoną po PRL i stworzył fundamenty pod dalszy rozwój gospodarki rynkowej w Polsce.
Punktacja: 1 pkt za istotę planu (szybkie przejście od gospodarki centralnie planowanej do rynkowej, tzw. terapia szokowa) + 1 pkt za konkretne elementy planu (liberalizacja cen, wymienialność złotego, prywatyzacja, zaostrzenie polityki pieniężnej) + 1 pkt za skutki społeczno-gospodarcze (spadek produkcji i wzrost bezrobocia, ale opanowanie hiperinflacji). Maks. 3 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Fundusze 200+ mld euro, infrastruktura, PKB. Emigracja, Erasmus. Pozytywny, z wyzwaniami.
Punktacja: Gosp.(1)+społ.(1)+ocena(1).

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **C**

3. (4 pkt) **1. F; 2. F; 3. P; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1. P; 2. F; 3. P; 4. P** — po 1 pkt za zdanie

5. (2 pkt) **(1) Balcerowicza; (2) 2010** — po 1 pkt za lukę

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: 10000 starych = 1 nowy. Opanowanie inflacji, stabilizacja.
Punktacja: Przebieg(1)+znaczenie(1).

7. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Po 1989 r. Polska szybko przeprowadziła transformację demokratyczną — częściowo wolne wybory (4 i 18 czerwca 1989), w pełni wolne wybory parlamentarne (1991), nowa Konstytucja (1997) i rządy prawa. Reforma gospodarcza (plan Balcerowicza 1990) stworzyła gospodarkę rynkową i zbliżyła kraj do standardów europejskich. Rozpad ZSRS (1991) i Układu Warszawskiego otworzył drogę dla Polski do struktur zachodnich. NATO przyjęło Polskę (12 III 1999) jako gwarancję bezpieczeństwa; UE przyjęła (1 V 2004) po spełnieniu kryteriów z Kopenhagi (demokracja, gospodarka rynkowa, acquis communautaire). Reformy Buzka (1999) objęły samorząd, oświatę, służbę zdrowia i system emerytalny.
Punktacja: 1. Transformacja polityczna: przejście do demokracji, Konstytucja 1997, wolne wybory, trójpodział władzy (1 pkt). 2. Reformy gospodarcze: terapia szokowa Balcerowicza, gospodarka rynkowa, prywatyzacja — spełnienie kryteriów akcesji (1 pkt). 3. Czynniki zewnętrzne: rozpad ZSRS i Układu Warszawskiego, polskie aspiracje bezpieczeństwa (NATO), szansa integracji z demokratycznym Zachodem (1 pkt).

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Sukcesy: demokracja, plan Balcerowicza, NATO (1999), UE (2004), dynamiczny wzrost PKB. Koszty: bezrobocie (20% w 2003), likwidacja zakładów, nierówności, emigracja po 2004. Ocena: transformacja konieczna i w długim horyzoncie udana.
Punktacja: Sukcesy (1 pkt) + koszty (1 pkt) + ocena (1 pkt). Razem 3 pkt.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: NATO: art.5, misje. UE: fundusze. Sąsiedzi: pojednanie z Niemcami, V4.
Punktacja: NATO(1)+UE(1)+sąsiedzi(1).

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Od 1 stycznia 1999 r. kraj podzielono na gminy, powiaty i 16 województw. Reforma dała samorządom większe kompetencje i środki.
Punktacja: 1 pkt – trójstopniowy podział: gmina, powiat, województwo; 1 pkt – zmniejszenie liczby województw do 16; 1 pkt – wzmocnienie samorządu terytorialnego.

Skala ocen (orientacyjna, 26 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	24–26 pkt
dobry (4)	20–23 pkt
dostateczny (3)	13–19 pkt
dopuszczający (2)	8–12 pkt
niedostateczny (1)	0–7 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/iii-rzeczpospolita**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.